tekste toon spreker aan dat Christus goddelike eienskappe, soos alwetendheid en almag, behou het, en die aanhalings deur Ds Truter beskou hy nie as bewys vir die teenoorgestelde standpunt nie. Christus het wel Sy goddelike heerlikheid nie laat uitstraal nie, omdat mense hom anders nie sou kon aanskou het nie. Dit is wat die aanhalings aantoon.

Die amendemente word vervolgens in stemming gebring en verwerp met omtrent 300 teen 10 stemme, terwyl die oorspronklike aanbeveling van die opstellers van die meerderheidsverslag aangeneem word met 221 teen 71 stemme.

Inspirasie.

Nou kom aan die beurt die aanbeveling in die meerderheidsverslag waarin die Sinode gevra word om dit as sy oordeel uit te spreek dat „rakende die inspirasie van die Heilige Skrif is u Kommissie van oordeel dat beide die Belydenisskrifte en Gods Woord 'n volle inspirasie-leer voorstaan, waarvolgens die Heilige Skrif van goddelike oorsprong is en deur die Heilige Gees geinspireer, ien al sy dele onfeilbaar en absoluut gesaghebbend is, en om hierdie rede moet elke inspirasiebegrip wat leer dat slegs religieus etiese waarhede in Gods Woord geinspireer is en dat Gods Woord in die Bybel (en nie die Bybel Gods Woord is nie) as dwaalleer deur die Kerk verwerp word."

Ds A. M. McGregor (Drie-Ankerbaai) dien die volgende teenvoorstel in: „Insake die inspirasie van die Bybel is hierdie vergadering van oordeel dat die Heilige Skrif van goddelike oorsprong is en deur die Heilige Gees geinspireer is, nl. dat heilige mense Gods, deur die Heilige Gees gedryf, dit uitgespreek het en dat die Skrif nieteenstaande die noodwendige menslike beperkings van die middel waardeur dit tot ons gekom het, die wil van God volkome bevat, en dat al wat die mens verskuldig is om salig te word daarin genoegsaam geleer word.

Baie ander lede van die Sinode het nog hul sienswyse oor die saak uitgespreek, maar eindelik is die aanbeveling insake die inspirasie in die meerderheidsverslag met ongeveer 250 teen 20 stemme aangeneem.

Oor die Ewolusie is 'n kompromis voorstel aangeneem. Die Sinode spreek hom nie uit oor die Ewolusie as 'n wetenskaplike teorie nie, maar verwerp dit in sover dit Gods Woord en die Belydenis aantas.

Ondertekeningsformulier Gewysig.

Die volgende wysiging in die ondertekeningsformulier van predikante is aangebring deur die Sinode op voorstel van Ds Lategan: Na die woorde in die formulier „met Gods Woord overeenkomen" word gevoeg „als zijnde in al zijn delen gezaghebbend en door de Heilige Geest geinspireerde, gescriptueerde heilsopenbaring en als zodanig 'n onfeilbare maatstaf voor de waarheid zoals door onze Kerk geleerd" (miskien moet gelees word „geinscriptureerde", wat beteken dat die Skrif (geskrywe woord) geinspireer is).

Besware hierteen is ingebring veral deur Oudl. Senator F. S. Malan, wat vrees vir hofsake om die verandering. Volgens sy beskouing was hierdie voorstel in stryd met die Geloofsbelydenis, waarin daar, na sy beskouing, onderskeid gemaak word tussen Gods Woord en die Heilige Skrif. Die geloofsbelydenis leer, sê hy, dat Gods Woord vervat is in die Heilige Skrif.

Die voorstel van Ds Malan * is met 239 teen 70 stemme aangeneem.

Vakature.

Die Sinode het 'n kommissie van 10 lede benoem om, in geval 'n vakature aan die Teologiese Kweekskool ontstaan, 'n Professor te benoem.

Appèl Kuratore in die Saak Prof. Du Plessis.

Die Kerkregtelike Kommissie was ook verdeel en het ook 'n meerderheids- en 'n minderheidsrapport voor die Sinode gelê, die laaste onderteken deur oudl. F. S. Malan.

Die meerderheidsrapport handhaaf die Appèl van die Kuratore teen die beslissing van die Ring van Stellenbosch wat Prof. Du Plessis vry gespreek het van die Kuratore klag van onregsinnigheid.

Maandag, 12 November het die Sinode met hierdie saak, wat in verband staan met die dogmatiese kwesties reeds afgehandel, begin. Die Sinode het die appèl van die Kuratore gehandhaaf met 218 teen 37 stemme.

Die Sinode het verder met 219 teen 25 stemme besluit dat daar genoegsame gronde bestaan om 'n „akte van beskuldiging teen die Professor in te dien en die saak is weer na die Ring van Stellenbosch vir onmiddellike behandeling verwys.

Die Prosedure wat gevolg moet word as die Ring van Stellenbosch die Kuratorium van die Kweekskool nie met sy bevinding insake die saak teen prof. dr J. du Plessis bevredig nie, het langdurige bespreking uitgelok.

Ds Van Huyssteen (Montagu) stel voor: „Aangesien daar inligting en getuienis beskikbaar is, wat nie voor die Ringskommissie en die Ring van Stellenbosch gedien het nie en ook omdat die Ringskommissie en die Ring in gebreke gebly het om 'n voorloopige ondersoek in te stel om verdere inligting te verkry, en aangesien die Sinode besluit het dat daar genoegsame gronde vir die opstelling van 'n akte van beskuldiging teen prof. dr J. du Plessis is, en aangesien hierdie vergadering dit aan die Ring van Stellenbosch opgedra het om 'n akte van beskuldiging teen genoemde persoon in terme van die Kerkwet op te stel en om die saak onverwyld op 'n buitengewone vergadering van die Ring van Stellenbosch in behoorlike verhoor te neem, so word dit aan die Moderatuur opgedra om, indien die kuratore hulle nie met die uitspraak of bevinding van die Ring kan verenig nie, met inagneming van die verpligting wat op die Kuratorium rus om te waak vir die suiwerheid van die kerkleer aan die Kweekskool, om 'n eersdaagse buitengewone sitting van die Sinode byeen te roep ten einde die saak finaal af te handel."

Ds H. Pienaar (Malmesbury) het daarop gewys dat die Sinode sy beheer oor tugsake aan die Ringe afgestaan het kragtens die Kerkordonnansie van 1843. Die Sinode kan slegs 'n predikant afsit as die Ring waaronder hy ressorteer, hom skuldig bevind en sy afsetting aanbeveel het. Aan die hand is gegee dat die Sinode hierdie afgestane reg weer moet terugneem deur behoorlike kennisgeving, dog ds W. Naudé (Allwal Noord) het daarop gewys dat die Sinode dan nog magteloos teen prof. dr J. du Plessis sou staan, omdat alleen professore wat na die wysiging van die Kerkwet aangestel word, daardeur geraak sal word.

Tot stemming gebring, word die voorstel van ds Van Huyssteen met 203 teen 20 stemme aangeneem.

Net voordat die Kaapse Sinode gesluit het, het ds H. Pienaar (Malmesbury) aan die Hoog Eerw. vergadering die redes voorgelees waarom hy en sestig ander nie daartoe kon kom om die meerderheidsverslag van die verslae oor die leervraagstukke van die Kerk te steun nie. In die protes, wat op versoek en volgens die algemeen gangbare gebruik saam met die bylae in die gedrukte notule opgeneem sal word, word ses redes vir hul handelwyse aangege. O. m. maak die sestigtal beswaar dat die groot saak waarmee die Sinode te doen gehad het, nie aan 'n bevoegde inter-kerklike kommissie vir behandeling opgedra was nie. Ook word protes aangeteken dat die uitleg rakende sekere leerstellinge van die Kerk, wat hoegenaamd nie omskrywe is nie, aan andersdenkendes sal opgedring word. Hulle meen dat daar ruimte vir verskil van mening binne die perke van die belydenisskrifte is en behoort te wees.

Hieruit blijkt alzoo, dat de Synode te Kaapstad op andere wijze te werk ging dan de Synode te Assen.

Zij behandelde niet uitsluitend het konkrete geval, maar deed allereerst uitspraak over de algemeene kwesties, welke hiermee samenhingen.

De overgroote meerderheid stond aan de goede zijde.

De besluiten werden aangenomen respectievelijk met 257 tegen 31, 221 tegen 71, 250 tegen 20 stemmen.

Overeenkomstig de „kerkwet" is de zaak zelf weer naar den ring Stellenbosch verwezen, maar met de opdracht om een akte van beschuldiging tegen prof. du Plessis op te stellen.

Indien noodig komt de Synode dan weer in buitengewone vergadering bijeen.

Het is verblijdend, dat de Synode zulk een ondubbelzinnig geluid deed hooren, al boezemt het bestaan van een minderheid bezorgdheid in.

De vraag is of die minderheid, als de zaak konkreet aan de orde komt, inkrimpen of zich uitbreiden zal en welke maatregelen te haren opzichte zullen worden genomen. Mocht met volledige handhaving van de waarheid de Ned. Geref. Kerk aldaar voor scheuring bewaard blijven!

Achter den naam van Ds Malan plaatsen wij een *. Dit zal wel moeten zijn Ds Lategan.

HEPP.

PERSSCHOUW.

Prof. Bavinck over kwesties inzake Exodus.

De laatste tijden brachten ons verschillende min of meer ontstellende artikelen inzake de in Exodus vervatte historische gegevens, gelijk deze door dr N. D. v. Leeuwen worden bezien. We gaven hier enkele coupures uit deze artikelen.

Als tegenhanger geef ik hier een gedeelte uit een artikel van ds J. Douma, Britsum, die, gelijk men weet, in „Groningsche Kerkbode", leerrijke citaten geeft uit een vroeger dictaat van prof. Bavinck, tegenover Niebergall door ds Douma in herinnering gebracht. Uit het laatste artikel knip ik:

> Over den duur van Israëls verblijf in Egypte handelt prof. Bavinck breedvoerig. Zijn conclusie is, dat Israël de 430 jaren, waarvan de Schrift melding maakt, in Egypte vertoefd heeft. De opvatting als zou moeten geteld worden vanaf Abraham tot de uittocht, zoodat Israël feitelijk maar 215 jaar in Egypte zou geweest zijn, acht hij door groote bezwaren gedrukt. Reeds de ontzaglijke vermeerdering van Israël, van enkele tientallen tot een volk van plm. 2.000.000 zielen, eischt langere periode.
>
> Over Mozes' geboorte, opvoeding en roeping bevat het dictaat ook goede dingen. Het wijst er op, dat Mozes geboren werd in tijden van bui-

---

het einde zal zijn: wij geloven de Schrift om Christus' wil: want toen we eerst maar in zijne onmiddellijke nabijheid stonden, toen heeft hij al heel spoedig in triumph ons deze weldaad deelachtig gemaakt: hij bracht tot bevrediging onze hoogste behoeften!" [3])

Het tweede deel wil ons oog nu richten, van het ergerlijke, aanstootelijke af, om ons in vervoering te brengen voor Jezus' geheel eenige schoonheid en heerlijkheid: de glanzende werkelijkheid van den persoon van Jezus zal met overtuigende kracht ons voor den geest gebracht. Borchert wil den „ouden" Christus, die met iederen nieuwen tijd ook steeds weer „nieuw" wordt, op nieuwe wijze teekenen. Als voorwoord van de vierde uitgave schreef Borchert slechts dit: „Goethe heeft het eens uitgesproken: „Wat vruchtbaar is, dat is waar". Wat is nu in de wereldgeschiedenis wel vruchtbaarder geweest dan het beeld van dezen Jezus? Maar, hoe waar moet het dan toch zijn!"

Naar de driedeeling van Israëla tempel, gaat hij dan ook bij Jezus achtereenvolgens spreken van het voorhof van zijn persoonlijkheid, voert ons dan in het eigenlijke heiligdom dier persoonlijkheid, om tenslotte te gaan aanbidden in het mysterieuse allerheiligste. Hier komt dan veel en veerlei ter sprake van Jezus' leven, uitwendige verschijning, omgang met en arbeid onder de menschen, zijn verhouding tot God en de Schrift, zijn gebedsleven en volmaakte gehoorzaamheid. Terwijl Hij ons tenslotte wordt getoond in al de heerlijkheid van zijn goddelijk Zoonschap, als de beloofde Messias en het geweldige van zijn zending, naar zijn eigen woord, zooals dat alles dan ook bevestigd is door het verloop van zijn leven. Vergun mij U nog het eigen slotwoord van Borchert te laten hooren: „Das Ende ist: dieser Mann „beschliesst" mich. Alle Offenbarungstaten Gottes haben die Kraft, sich selbst zu bezeugen. Allen voran der Sohn. „Ich bin die Wahrheit" es wird uns gewisz mit der Stärke der Selbstvergewisserung. Und mehr wird uns gewisz: hier ist das aufgedeckte Angesicht des Vaters. In der Natur mit ihren Katastrophen und in Menschenleben mit seinen Erschütterungen — überall begegnet uns lediglich das Sphinxbild. Wo ist dein Gott? Wie ist dein Gott? Vergeblich suchen wir des Rätsels Lösung. Aber in Christus haben wir Gott „von inwendig". (Luther) Und wir können uns in Gott nicht mehr täuschen, seitdem wir Jesus kennen". [4])

In dit heele werk wordt betrekkelijk weinig gehandeld over Jezus' dood, waarom Borchert zijn Jezusbeeld nog vervolledigd heeft in een werkje, getiteld: Der Tod Jesu im Lichte seiner eigenen Worte und Taten, met als ondertitel: Für Theologen und den weiteren Kreis gebildeter Christen ein Versuch alter und neuer Beleuchtung. Het eerste deel brengt dan ter sprake: Jesu Voraussage seines Todes. [5]) Het tweede deel moet handelen van: Jesu ausdrückliche Deutung seines Todes (alzoo het voorwoord van het eerste deel, waar ook nog een derde deel beloofd wordt. Alleen het eerste ken ik, of er al meer van verschenen is, is mij onbekend).

Ten opzichte van het doel van dit werkje, heet het in het voorwoord: „Sonderlich bei Golgatha hat mich von jeher das Gefühl nicht losgelassen, dasz wir manches am Kreuz anders anschauen würden, sobald wir nur — unter Zurückstellung des eigenen Denkens — Jesu eigene Worte über das Kreuz sorgfältiger hören und sein eigenes Handeln aufmerksamer betrachten wollten. Zu beidem soll hier wenigstens der Versuch gemacht werden". Den gang van zijn betoog teekent hij ons dan in deze woorden: „Unsere Evangelien wollen in uns zweifellos die Vorstellung begründen, dasz Jesus während seiner ganzen Tätigkeit die Ausgänge seines Lebens, d. h. also Tod und Auferstehung, zum Gegenstand seiner Voraussage gemacht hat. Indes, ist diese Vorstellung wirklich tragfähiger Boden, oder liegt hier vielmehr eine Verzeichnung vor? Um den Tatbestand festzustellen, werden wir im folgenden zunächst die Voraussage selber aus den Quellen möglichst restlos erheben, sie danach in ihrem Umfange wie in ihrem Alter Einsprüchen gegenüber sichern und endlich auch den Zweck, den Jesus mit der Voraussage verband, so klar wie möglich herausstellen. Abschlieszend werden wir dann noch ein Blick auf Jesu Handeln werfen, um zu sehen, wie auch dieses den Gedankengängen, die seiner Voraussage zugrunde lagen, dauernd und völlig entsprach".

Ook hier, ja, vooral hier, houdt Borchert zich volstrekt aan de Schrift-gegevens. Van Jezus' dood handelend, heet het aan het einde: „Hier ist nicht die Weise eines der sein Schicksal erleidet, sondern so erledigt sich ein Mann seiner Aufgabe, die er frei übernommen hat und die er nun zu einem guten Ende zu führen entschlossen ist. Es ist selbstverständlich, dasz unter diesen Umständen dem Handeln Jesu bis zuletzt ein Zug der Freudigkeit nicht fehlt. In dieser ganzen Passion wird von ihm, der doch sonst das Weinen so gut verstand (Luk. 19: 41; Joh. 11: 35) keine Träne vergossen, weder beim Abscheid von den Freunden, noch am Kreuz. Und als ihm auf seinem Wege Tränen begegnen, da wehrt er geradezu mit Eifer ab (Luk. 23, 27f). Denn im letzen Grunde ist ja für ihn nichts unpassender als Mitleid.

Mitleid zieht ihn herunter in unser hilflose Schwachheit. Und an ihm ist doch nichts schwach, am wenigsten in dieser Stunde. Denn hier erliegt nicht ein Mensch seinem Geschick, sondern hier tut ein Held seine gröszte Tat. Bald wird er von ihr triumphierend verkünden können: „Es ist vollbracht". Was sollen da Tränen oder Teilnahme? Hier ist nur ehrfurchtsvolles Bewundern am Platz, dazu dankbares Nicht-Vergessen.

Uns aber hat sich der Ring geschlossen. Zum Worte trat die Tat. Was uns Jesu Voraussage von seinem Tode zu künden schien, das hat uns Jesu Handeln bestätigt. Hier ist die völlig freie, darum aber auch freudig entschlossene Liebes- und Gehorsamstat des Messias-Sohnes zur Rettung der in der Not der Sünde liegenden Welt". [5])

Inderdaad, Borchert heeft in den ondertitel van het tweede deel van zijn „De Christus der Schriften" niets teveel gezegd: hier wordt de heerlijkheid van den Heere Jezus aan verachters en bewonderaars beiden, op een gansch nieuwe wijs getoond. Wij mogen ons wel zeer verheugen over het feit, dat er, zoo in Duitschland als hier te lande, met groote gretigheid gegrepen is naar dit zoozeer-betrouwbaar-geteekende Jezusbeeld. Ge kunt u gerust aan dezen gids toevertrouwen, wiens liefde tot den Christus der Schriften op elke bladzij van zijn werk openbaar komt. Waarlijk, Borchert heeft, voor zijn deel, wel voldaan aan Luther's maanwoord (aangehaald in het voorwoord van het tweede deel): „in neuen Zungen und Sprachen müsse geredet werden von Christus, von der neuen in ihm offenbarten Menschheit".

---

[1]) Erster Teil, Sechste, durchgesehene Auflage (9 bis 13. Tausend). Zweiter Teil, Vierte, durchgesehene Auflage (8. bis 12. Tausend). Hellmuth Wollermann Verlagsbuchhandlung (W. Maus) Braunschweig. 1921.

[2]) Verschenen bij J. H. Kok, Kampen.

[3]) Zie de vertaling pg. 163/5.

[4]) A.w., deel II, pg. 262.

[5]) Dritte Auflage. 1923 (zelfde uitgever).

[6]) A.w. pg. 78/9.

In 1923 kwam van Borchert nog uit (ook bij denzelfden uitgever): Jesus. Wer war er? Ein Wort der Aufklärung für jedermann. Praktisch, een verkleinde editie van zijn eerste werk. Voorts schreef hij nog: Der Christus Gottes. Sechs wissenschaftliche Vorträge im Volkston, handelende achtereenvolgens over: 1. Hat der Christus (der „Gesalbte") Gottes gelebt? 2. Ist der Christus Gottes Sohn? 3. Der Christus als Wundertäter. 4. Der Christus Gottes als Erlöser (Versöhner). 5. Die Auferstehung des Christus. 6. Des Christus Wiederkunft. Ik kan hiervan niet méér zeggen, waar ik deze voordrachten nog niet las.